

Milí čitatelia,

príprava tohto čísla sa niesla v znamení dlhšieho čakania. Keďže sme obecnými novinami z obmedzenou periodicitou, ktoré majú informovať o živote v obci i o dôležitých míľnikoch obce, čakali sme na zverejnenie kandidátov do komunálnych volieb 2018, čakali sme na slávnostný výkop LEAF Academy a čakali sme aj na príspevky. V tomto čísle nájdete obšírnejší prehľad diania z obecného zastupiteľstva. Keďže sa budú 10. novembra 2018 konať komunálne voľby, na strane tri nájdete zoznam kandidátov i základné pokyny k voľbám. Vo volebnej miestnosti bude prítomná volebná komisia, ktorá Vám rada poskytne metodické usmernenie súvisiace s riadnym priebehom volieb. Na nasledujúcich stranách nebudú chýbať ani informácie zo života obce. Celá šiesta strana je venovaná LEAF Academy, ktorej výstavba začala v októbri. Na záver opäť nahliadneme do histórie obce. Pozornosť prosím venujte aj poslednej strane, kde sa nachádza Desatoro bezpečného seniora. Ide o pár základných rád Odboru prevencie kriminality Ministerstva vnútra SR ako predchádzať zbytočnému zneužívaniu ľudskej dôvery. Hoci sú tieto rady podľa názvu určené seniorom, môžu pomôcť aj ľuďom v produktívnom veku i našim najmenším.

Ak by ste mali nejaké postrehy, nápady, podnety, zašlite nám ich na adresu redakcia@vistuk.sk. Dočítania pri ďalšom čísle!

ZP

STAŇTE SA SÚČASŤOU REDAKČNÉHO TÍMU

Ak si chcete vyskúšať, aké je to písať pre lokálne periodikum, získať prax alebo potvrdenie o dobrovoľníckej činnosti, ak radi píšete a sledujete dianie v našej obci, ozvite sa nám na redakcia@vistuk.sk alebo na **FB profil Vištuk**. Ak už máte zopár článkov za sebou, potešíme sa. Ak nie, potešíme sa Vašej odvahe a záujmu a keď bude potreba, s písaním Vám pomôžeme. Nezáleží na tom, koľko máte rokov alebo akú školu ste študovali. Záleží na tom, či sa chcete podieľať na tvorení obsahu pre všetkých obyvateľov Vištuka. Tešíme na všetkých nových kolegov!

ZP

MEDOVINA, TRADIČNÝ A SKVELÝ NÁPOJ

O medovine sa tiež hovorí ako o nápoji zdravia, sily a lásky. Starí Gréci i Rimania ho nazývali nápoj bohov. Niekomu môže medovina pripomínať likér, niekomu sladké víno. Podľa mňa je medovina hodnotný nápoj, podobne ako slamové či ľadové hroznové víno.



Keď som bol mladší, tak som si myslel, že medovina je menej hodnotný nápoj, lebo do nej ide veľa vody (viac vody ako medu: približne 4 jednotky medu k 6 jednotkám vody). Hroznové víno som považoval za niečo viac. Vištucký med obsahuje len približne 17 % vody. Hroznová šťava obsahuje 80 % vody. Tým sa nemyslí voda, ktorú tam vinár prileje ešte navyše (podľa známej vety: „Doplňte do sudov vodu“), ale len chemické zloženie hroznovej šťavy. Takže z tohto hľadiska môže byť medovina, rovnako ako víno, dobový a hodnotný nápoj. Samozrejme, musí sa dodržať správny postup výroby. Pri výrobe klasickej medoviny netreba pridávať ani bylinky ani korenie, ani nič iné. Samotný med totiž obsahuje množstvo rôznych látok a príchuť.

Každý podľa svojej chuti môže miešať medovinu na rôzny spôsob. Receptov je veľa. Medovina obsahuje veľa zdraviu prospešných látok. Dobrú chuť a veľa zdravia!

A.P.

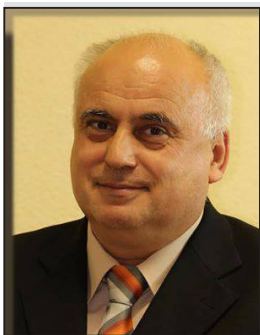
KEĎ ZAKOPNEME, TAK UŽ IDEME

Slávnostný výkop základov budúcej medzinárodnej internátnej školy vo Vištuku prebehol za prítomnosti médií 10. októbra 2018 v doobedňajších hodinách. Poobede LEAF Academy, obecný úrad a miestne organizácie pripravili slávnostné popoludnie pre študentov a zamestnancov LEAF Academy a obyvateľov Vištuka i okolia. Zúčastnení sa mohli v príjemnom neformálnom prostredí navzájom spoznať a porozprávať sa pri dobrom jedle, víne, zbaviť sa pri speve Speváčika, ľudovej hudby Vieska a za tónov gitár, na ktorých zahrli dvaja študenti LEAF Academy. Po chodníčku, ktorý vedie zo záhrady bývalého domu pána Humla je možné vystúpiť až na miesto výstavby. Tí, ktorí sa chodníkom prešli, mali možnosť na jeho konci urobiť svoj vlastný výkop a zahájiť tak začiatok stavebných prác. V poli stojacu starú hrušku sľúbili zachovať.



pokračovanie na strane 6

PÝTAME SA STAROSTU



Prioritou rozpočtu obce je vyriešenie havarijného stavu vykurovania budovy ZŠ s MŠ. V prehľade zo zasadania obecného zastupiteľstva vyberáme zo zápisníc zo dňa 25. júna

2018, 20. augusta 2018 a z účasti na zastupiteľstve dňa 24. septembra 2018. Zápisnice sú k nahliadnutiu na obecnom úrade i na webovej stránke obce (www.vistuk.sk). Vaše otázky na vedenie obce očakávame na mailovej adrese redakcia@vistuk.sk.

Začala sa vykurovacía sezóna, na mieste je teda otázka ako pokračuje riešenie havarijného stavu kúrenia v ZŠ s MŠ?

Výber dodávateľa na vyriešenie havarijného stavu kúrenia v základnej škole bol ukončený, v súčasnej dobe pripravuje základná škola v spolupráci s obcou návrh zmlúv s úspešným uchádzačom a na najbližšom rokovaní OZ budú tieto návrhy prerokované a schválené. Následne bude potrebné vypracovať projektovú dokumentáciu novej kotolne a samozrejme získať potrebné povolenia. To by sa malo urobiť v mesiaci november. Montáž nových technologických zariadení by sa mala uskutočniť v prvom štvrtroku budúceho roka a od apríla 2019 by mala začať skúšobná prevádzka a poskytovanie garantovanej energetickej služby. Koncom októbra 2018 boli podpísané zmluvy a určený pevný harmonogram prác. Tí, ktorí ste sa zúčastňovali na

zasadnutiach OZ viete, že kúrenie v škole bolo v takom stave, že už nebolo možné ísť do novej vykurovacej sezóny bez vykonania kompletnej rekonštrukcie. V spolupráci s firmou, ktorá bude rekonštrukciu kúrenia vykonávať, sme už urobili také opatrenia, že kúrenie bude bezpečné a bezproblémové aj počas prechodného obdobia.

Ukončenie spoločného zberu plastov a papiera do vriec

Oznamujeme občanom, že v našej obci bol ukončený spoločný zber plastov a papiera do vriec. Po obci sú rozmiestnené kontajnery určené na zber papiera a lepenky na miestach, kde sú umiestnené kontajnery na sklo. **Do vriec, ktoré máte v domácnostiach zbierajte už len plasty, kovy** (konzervy plechovky) a **tetrapaky** (krabice od nápojov a mlieka).

Obecný úrad Vištuk



Archív: FCC Environment

Vážení občania,

v jesennom období sa ukončujú práce v záhradách a vinohradoch. Často je táto činnosť spojená so spaľovaním rôzneho záhradného odpadu. Avšak akýkoľvek odpad je potrebné likvidovať tak, ako hovorí zákon o odpadoch. Občania môžu odpad zo svojich záhrad a vinohradov umiestniť nasledovne: haluzovinu v priestoroch pred čističkou, iný kompostovateľný bioodpad v hnojovej jame na Budmerickej ceste. Tí, ktorí nemajú možnosť odpad zo svojich záhrad odviezť na určené miesta, môžu ho vyložiť pred dom a obecná pracovná čata ho odvezie. Spaľovanie odpadu zo záhrad je nielen v rozpore so zákonom, ale je aj nebezpečné pre ľudské zdravie a môže pôsobiť závažné zdravotné problémy. Spaľovanie odpadu zo záhrad sa bude považovať za priestupok a občanovi môže byť udelená pokuta.

Preto žiadame občanov, aby nespalovali odpad vo svojich záhradách a na verejných priestranstvách!

Obecný úrad Vištuk



Zdroj: ZEVETA a.s.

KRÁTKA SPRÁVA ZO ZASADNUTIA OBCENÉHO ZASTUPITEĽSTVA OBCE VIŠTUK

Na zasadnutí dňa 25. 06. 2018 nezávislá audítorka po vykonaní auditu individuálnej účtovnej závierky obce za rok 2017 konštatovala, že účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie obce k 31. 12. 2017 v súlade so zákonom o účtovníctve. Zasadnutie 25. 06. 2018 sa zaoberalo voľbou hlavného kontrolóra, ktorým sa stala pani Mgr. Renáta Fabiankovičová. Obecné zastupiteľstvo určilo podľa príslušných právnych nariadení pre volebné obdobie 2018 – 2022 celkom 9 poslancov, ktorí budú volení v jednom volebnom obvode utvorenom pre celú obec. Obecné zastupiteľstvo určilo na funkčné obdobie 2018 – 2022 starostovi obce vykonávať svoju funkciu na plný pracovný úväzok. Obecné zastupiteľstvo schválilo bez výhrad Záverečný účet obce Vištuk a rozpočtové hospodárenie za rok 2017. Návrh II. úpravy rozpočtu obce a ZŠ s MŠ na rok 2018 finančná komisia aj hlavný kontrolór odporučili schváliť. Na údržbu budovy ZŠ bolo vyčlenených v II. úprave rozpočtu približne 19 000 € a na rekonštrukciu a modernizáciu 12 450 €. Riaditeľka ZŠ s MŠ Mgr. Mladenová informovala prítomných o prácach v budove školy a havarijnom stave kúrenia. Projekt rekonštrukcie spŕch v suteréne školy nebude možné dokončiť v plnom rozsahu, pretože BSK odsúhlasilo dotáciu vo výške 2 000 € namiesto žiadaných 10 000 €. Pani riaditeľka informovala aj o modernizácii počítačovej učebne, o dokončení dostavby detského ihriska pre materskú školu (vybudovanie toaliet

v domčeku), o získaní dotácie z Úradu vlády SR na projekt detského ihriska v parku pred školou (preliezková pyramída, ktorú budú využívať aj deti zo školského klubu), o získaní dotácie z BSK na učebné pomôcky pre športovú výchovu. Vedenie obce sa ako zriaďovateľ zaoberalo aj neprijatím jedenástich detí do MŠ v školskom roku 2018/2019. Pani Mgr. Veselková informovala, že jednou z možností ako situáciu riešiť by bolo prerobiť na triedu miestnosť, ktorá v súčasnosti slúži ako spáľňa. Takúto zmenu musí schváliť Regionálny úrad verejného zdravotníctva. Otvorenie novej triedy si vyžaduje investíciu do interiérového vybavenia triedy a prijatie dvoch nových pedagogických zamestnancov na plný úväzok. Rozpočet miezd v MŠ by sa navýšil približne o 28 000 € na školský rok (t. j. približne 9 000 € na tento kalendárny rok). Vzhľadom na tieto skutočnosti sa poslanci dohodli a odporučili starostovi, aby zatiaľ pozastavil samotnú realizáciu výstavby chodníka smerom na dolný koniec s tým, že zatiaľ zabezpečí iba projektovú dokumentáciu a prípravné práce. Ďalej sa v nich bude pokračovať až po vyriešení havarijnej situácie v ZŠ. Zasadnutie obecného zastupiteľstva dňa 20. 08. 2018 sa zaoberalo hlavne Návrhom III. úpravy rozpočtu Obce Vištuk a ZŠ s MŠ Vištuk na rok 2018 z dôvodu akútnej potreby riešenia havarijného stavu kúrenia v ZŠ. Starosta obce s riaditeľkou ZŠ s MŠ Vištuk informovali, že bola podaná žiadosť o dotáciu na opravu kúrenia. V priebehu vykurovacej

sezóny boli vykonané viaceré čiastkové opravy kúrenia. Viaceré firmy po obhliadke skonštatovali havarijný stav expanzných nádrží, nutnosť opravy kotlov, rozdeľovacieho systému v kotolni, a pretože niektoré miestnosti sa nedokurujú, navrhli aj vymeniť regulačný systém. Prvotný odhad rekonštrukcie hovoril približne o 90 000 €. Bez generálnej opravy kúrenia v budove ZŠ by nebolo možné začať túto vykurovaciu sezónu. Pred začiatkom prázdnin bol vykonaný celkový audit kúrenia, za základe ktorého bola cena zákazky vyrokovaná na sumu 59 336,20 € s DPH. Na otázky prítomných odpovedal odborník na danú problematiku, ktorý prišiel s pánom Andrejom Klimom, projektovým manažérom LEAF Academy. Obecné zastupiteľstvo schválilo riešenie havarijného stavu kúrenia formou realizácie opatrení zameraných na energetickú efektívnosť pri prevádzke vykurovania budovy ZŠ s MŠ vo Vištuku formou zmluvy o koncesii na garantované energetické služby za podmienok, ktoré sú bližšie uvedené v zápisnici. Záväzok obce bude maximálne do výšky jednorázovej platby za rekonštrukciu v sume 50 000,00 € bez DPH a s tým, že ročná platba za garantované energetické služby bude v sume maximálne do 5 900,00 € bez DPH a koncesná zmluva bude uzatvorená na dobu max. 12 rokov. Z dôvodu presunutia značnej časti obecných financií na riešenie havarijnej situácie boli pozastavené všetky investície, ktoré neboli zazmluvnené. Starosta obce informoval, že k 31. 10. 2018 končí nájomná zmluva na prenájom poľnohospodárskej pôdy s PD Vištuk. Finančná komisia odporúča prenájom pôdy na ďalšie obdobie s tým, že navrhuje obci zverejniť na stránke obce oznam o ukončení

nájomnej zmluvy s PD Vištuk. Charite Šenkvice bol predĺžený nájom priestorov zdravotného strediska do 31. 12. 2019. Obecné zastupiteľstvo dňa 24. 09. 2018 schválilo mimoriadnu odmenu z dôvodu vykonávania pracovných činností nad rámec pracovných povinností pre hlavnú kontrolórku obce o výške 30% z funkčných plátov za obdobie júl 2018 až september 2018. Starosta informoval o zistení, že vykryvač spoločnosti Orange a.s. sa momentálne sčasti nachádza na obecnom pozemku. Bude preto potrebné vypracovať nájomnú zmluvu medzi obcou Vištuk a spoločnosťou Orange a.s. V diskusii dostali priestor aj obavy viacerých občanov, že z dôvodu zvýšeného pohybu nákladných áut kvôli výstavbe nových rodinných domov sa zničí prilhlá existujúca cesta. Starosta sa vyjadril, že len čo budú nové rodinné domy postavené, zhodnotí sa stav cestnej komunikácie a bude navrhnutá jej prípadná oprava. Na otázku ako pokračuje výstavba chodníkov, starosta odpovedal, že projektová dokumentácia je urobená a prebieha komunikácia s príslušnými úradmi. Samotná výstavba bola teraz pozastavená, pretože financie na vybudovanie chodníka boli presunuté na vybudovanie nového kúrenia v ZŠ s MŠ Vištuk z dôvodu havarijného stavu tohto kúrenia. Pri dotaze či by bolo možné pri soche Sv. Jána vybudovať nejaké zábrany proti parkovaniu áut sa viacerí prítomní zaujímali, či je možné parkovať na hlavnej ceste v obci. Starosta odpovedal, že parkovanie na župnej ceste nie je dovolené.

ZP

KOMUNÁLNE VOĽBY 2018

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky určil deň konania volieb do orgánov samosprávy obcí na sobotu 10. novembra 2018. Volebné miestnosti budú otvorené od 07.00 do 22.00 h. Vo Vištuku si svojich 9 poslancov a starostu budeme voliť v sále kultúrneho domu.

Právo voliť má každý obyvateľ s trvalým pobytom vo Vištuku, ktorý najneskôr v deň konania volieb dovŕši 18 rokov. Voliť nemôžu tí, ktorým je zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodov ochrany verejného zdravia. Každý volič je povinný po príchode do volebnej miestnosti preukázať okrskovej volebnej komisii svoju totožnosť predložením občianskeho preukazu alebo dokladu o pobyte pre cudzinca. Okrsková volebná komisia potom zakrúžkuje poradové číslo voliča v zozname voličov. Následne vydá voličovi dva hlasovacie lístky – hlasovací lístok pre voľby do obecného zastupiteľstva a hlasovací lístok pre voľby starostu obce a prázdnu obálku opatrenú odtlačkom úradnej pečiatky obce. **To, že ste si hlasovacie lístky a obálku prevzali, potvrdíte vlastnoručným podpisom v zozname voličov.**

Pri samotnom hlasovaní sa musí volič odobrať do osobitného priestoru (za plentu), v ktorom upraví svoj hlasovací lístok. Ak pred/ pri úprave hlasovacieho lístku do tohto osobitného priestoru nevstúpi, **okrsková volebná komisia mu hlasovanie neumožní.** Za plentou budeme na hlasovacom lístku **krúžkovať poradové čísla** svojich kandidátov. **Vo Vištuku si volíme deviatich poslancov a jedného starostu.** Do obálky potom vložíme oba hlasovacie lístky – jeden so zakrúžkovanými poradovými číslami budúcich poslancov a jeden so zakrúžkovaným poradovým číslom budúceho

starostu obce. Ak sa pri úprave hlasovacieho lístku pomýlite, okrsková volebná komisia Vám na požiadanie vydá za nesprávne upravené hlasovacie lístky iné. Nesprávne upravené hlasovacie lístky vložíte do schránky na odloženie nepoužitých alebo nesprávne upravených hlasovacích lístkov. **Volíť je povinný odložiť nepoužitý alebo nesprávne upravený hlasovací lístok do zapečatenej schránky na odloženie nepoužitých alebo nesprávne upravených hlasovacích lístkov, inak sa dopustí priestupku, za ktorý mu bude uložená pokuta 33 eur.**

Ak volič nemôže upraviť hlasovací lístok sám (pre zdravotné postihnutie alebo nemôže čítať alebo písať) a pred hlasovaním oznámi túto skutočnosť volebnej komisii, má právo vziať so sebou za plentu inú spôsobilú osobu, aby podľa jeho pokynov a zákona upravila hlasovací lístok a vložila ho do obálky. Obe osoby budú pred vstupom za plentu poučené členom okrskovej volebnej komisie o spôsobe hlasovania a o skutkovej podstate trestného činu marenia prípravy a priebehu volieb. Členovia okrskovej volebnej komisie nesmú voličom upravovať hlasovacie lístky. Ak volič pre zdravotné postihnutie nemôže sám vložiť obálku do volebnej schránky, môže požiadať, aby obálku do volebnej schránky v jeho prítomnosti vložila iná osoba, nie však člen okrskovej volebnej komisie. Ak sa volič zo závažných, najmä zdravotných dôvodov, nemôže dostať do volebnej miestnosti, má právo požiadať obec a v deň konania volieb okrskovú volebnú komisiu o vykonanie hlasovania do prenosnej volebnej schránky.

O Váš hlas sa vo voľbách do obecného zastupiteľstva uchádzajú kandidáti:

1. Andrej Baran, Mgr., 44 r., zamestnanec

Ministerstva vnútra SR (nezávislý)

2. Alojz Haleš, 62 r., dôchodca (SMER-SD)

3. Andrej Kukumberg, Ing., 44 r., súkromný podnikateľ (SPOLU - Občianska demokracia)

4. Jana Olšová, 54 r., živnostníčka (nezávislá)

5. Róbert Oravec, 44 r., letecký mechanik (nezávislý)

6. Jozefína Pešková, 65 r., ekonómka (SMER-SD)

7.

8. Peter Polakovič, Ing., 57 r., konštruktér (KDH)

9. Jana Polakovičová, Ing., 54 r., ekonómka (KDH)

10. Peter Sofka, 51 r., stavbár (KDH)

11. Mária Vráblová, Ing., 65 r., riaditeľka DSS PD (nezávislá)

(Kandidát pre voľby do obecného zastupiteľstva **Peter Pivarčí** sa kandidatúry vzdal až po jeho zaregistrovaní, preto zostáva uvedený na hlasovacom lístku pre voľby poslancov Obecného zastupiteľstva vo Vištuku pod poradovým číslom 7. **Upozorňujeme preto voličov,** že pri prideľovaní mandátov sa však na hlasy odovzdané takémuto kandidátovi nebude prihliadať).

O Váš hlas sa vo voľbách na starostu obce uchádzajú kandidáti:

1. Lubomír Jelínek, 56 r., starosta (KDH)

2. Mária Vráblová, Ing., 65 r., riaditeľka DSS PD (nezávislá)

ŠKOLSKÝ ROK JE UŽ V PLNOM PRÚDE

Školský rok je už v plnom prúde a nás čaká opäť ten kolotoč povinných aj nepovinných starostí, radostí, akcií a podujatí. Piataci sa budú testovať v Testovaní 5 – 2018 v stredu, 21. novembra 2018. Deviatakov čaká Testovanie 9 – 2019 v stredu, 3. apríla 2019. V tomto školskom roku budú povinne testovaní aj všetci prváci zo svojich pohybových zručností a schopností. Okrem toho našich žiakov čakajú rôzne motivačné prednášky, exkurzie, výlety, workshopy, škola v prírode, lyžiarsky výcvik a v neposlednom rade našich deviatakov čakajú prijímacie skúšky na stredné školy. Držíme im palce a veríme, že sa dostanú na svoje vysnívané školy.

A čo je nové v našej škole? Máme novú deviatacku triedu. Počas prázdnin sme svoj pomocne (s veľkou pomocou nášho pána školníka) rozšírili malú triedu o kabinet. Spravili sme teda z dvoch malých miestností jednu veľkú plnohodnotnú triedu. Zhodili sme jednu priečku, postavili druhú, spravili sme nový obklad okolo umývadla, položili sme plávajúcu podlahu. Z finančných prostriedkov OZ Školáčik sme zakúpili nové lavice a stoličky

do dvoch tried a Rada rodičov nám zakúpila poslednú chýbajúcu interaktívnu tabuľu. Toho času máme v našej školičke 10 interaktívnych tabuľ. V každej triede jednu, plus jednu v chemickej učebni. Všetci naši žiaci majú teda rovnaké podmienky na vyučovanie, čím sa nemôžu pochváliť ani väčšie školy. Do septembra 2019 musíme nájsť finančné prostriedky na modernizáciu chemickej učebne. Boli by sme radi, keby sa nám ozvali všetci, ktorí nám vedia v tomto nejakým spôsobom pomôcť. Finančné prostriedky sa budeme snažiť získať aj z rôznych dotácií ak to bude možné. Taktiež sa nám podarilo vynoviť telocvičnú náradovňu a z dotácie BSK pod názvom „Športom ku zdraviu“ sme zakúpili nové pomôcky na telesnú a športovú výchovu, ktoré sa budú využívať aj v mimoškolskej činnosti.

Teraz nás ešte čaká kompletná prerábka vykurovania našej školy. Pýtate sa prečo až teraz a prečo sa to nerobilo cez letné prázdniny, prečo sa to ide robiť počas vykurovacieho obdobia? Dôvod je jednoduchý – byrokratizácia. No budme radi, že sa nám to podarilo vybaviť a konečne sa zmodernizuje niečo, čo je už dlhé



roky v nevyhovujúcom stave. Triedy, ktoré máme najďalej od kotolne sú chladné, radiátory nám pomaly odchádzajú. Práce by mali prebehnúť bez nejakých väčších obmedzení.

Na záver chcem poďakovať pánovi starostovi a obecnému zastupiteľstvu za doterajšiu spoluprácu!

Mgr. Viera Mladenová,
riaditeľka ZŠ s MŠ

SEPTEMBER VO VIŠTUCKEJ ŠKÔLKE

Školský rok sa rozbehol v plnom prúde, novoprijaté deti si už ako tak zvykli na škôlku, nový režim dňa, odlúčenie od mamy... Ráno už skoro nevidieť slzičky v očiach.

Popri aktivitách, ktoré plníme každý deň (hry a činnosti podľa výberu detí, zdravotné cvičenie, vzdelávacia aktivita dopoludnia i popoludní, pobyt vonku) sme deťom ozvláštnili deň v škôlke hudobno-zábavným predstavením Simsalala s divadielkom Kto s čím pracuje. Simsalala si z deťmi zatancovala, zaspievala, deti rytmicky sprevádzali piesne hrou na Orfove hudobné nástroje.

S veľákmi (2. trieda) sme využili pekné počasie a vybrali sme sa na turistický pochod

Silárd – Vištuk. Na Fajdal sme sa priviezli autobusom, deti si vyskúšali, ako sa cestuje medzimestskou dopravou, oboznámili sa s pracovnou náplňou šoféra autobusu, a veru niektoré cestovali autobusom prvýkrát. Čerstvý vzduch a pohyb spravili svoje, na Silárde zjedli všetko, čo im nachystali tety kuchárky z jedálne a pomaskrtli si aj na dobrotkách od mamy. Objavovali krásu prírody – zvieratá a hmyz (lúčne koníky, dve veľké húsenice, dážďovky, motýle, dravce), zopakovali si názvy známych rastlín, zahrli sa hry v prírode. Cestou cez vinice na Greftoch obdivovali krásne výhľady na dominanty nášho kraja – Karpaty, hrad Červený Kameň, vištucký kostol, kaplnku so sv. Urba-

nom vo viniciach, budovu školy so škôlkou... Po spoločnej fotke sa už všetci tešili na obed a oddych v postielke. Deti sa zhodli, že zažili krásne dopoludnie. Ďalší deň sme navštívili obecný úrad a poštu, kde sa deti zoznámili s ďalšími druhmi povolání.

Čo nás čaká najbližšie? Dozviete sa nabudúce.

Mgr. Gabriela Veselková,
zástupkyňa pre MŠ





Zima sa opäť hlási a to je čas, keď treba naše domovy vyhriať. Vykurovacie obdobie patrí medzi rizikové obdobia, kedy dochádza k zvýšenému počtu požiarov najmä v rodinných domoch, ale aj v bytových domoch. Požiare

zapríčinené tepelnými spotrebičmi a komínmi predstavujú cca 5% celkového počtu požiarov za rok. I keď toto číslo nepredstavuje veľký podiel z hľadiska celkovej štatistiky, nemožno ho podceňovať.

K najčastejším príčinám vzniku požiarov od vykurovacích telies možno zaradiť nesprávnu obsluhu vykurovacieho telesa, horľavé látky v blízkosti vykurovacieho telesa, používanie plyných a kvapalných látok a zapalovačov, nesprávne umiestnenie, inštalácia a údržba vykurovacieho telesa, nesprávna inštalácia dymovodu a nevhodná konštrukcia komína. Technické podmienky a požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivového spotrebiča, elektrotepeľného spotrebiča a zariadenia ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komína a dymovodu a o lehotách ich čistenia a vykonávaní kontrol vymedzuje všeobecne záväzný právny predpis – Vyhláška MV SR č. 401/2007 Z. z. Vyššie uvedená vyhláška stanovuje lehoty na čistenie a kontrolu komínov nasledovne:

- komíny pre spotrebiče na tuhé a kvapalné palivá do 50 kW
1 x za 4 mesiace
- komíny s vložkou pre spotrebiče na plynne palivá do 50 kW
1 x za 12 mesiacov
- komíny bez vložky pre spotrebiče na plynne palivá do 50 kW
1 x za 6 mesiacov
- komíny pre spotrebiče na tuhé a kvapalné palivá nad 50 kW
1 x za 2 mesiace
- komíny pre spotrebiče na plynne palivá nad 50 kW
1 x za 6 mesiacov

Aby sa predišlo zbytočným požiarom v rodinných i bytových domoch je nutné udržiavať komínové telesá v dobrom technickom stave, pravidelne vymetať a vyberať sadze z komínov. Požiar vzniknutý vznietením sadzie v komíne nikdy nehasiť vodou, neprekurovať vykurovacie telesá, nesušiť a neskladovať v ich blízkosti horľavé materiály. Vykurovacie telesá umiestňovať na nehorľavé podložky daných rozmerov, popol z vykurovacích telies vysypať zásadne do nehorľavých a uzatvárateľných nádob. Inštaláciu vykurovacích telies doporučujeme zveriť vždy odborníkom.

Čas venovaný dodržiavaniu bezpečnej manipulácii so spotrebičmi sa Vám určite oplatí, pretože dôsledná prevencia Vám ochráni zdravie a majetok.

mjr. Ing. Dana Škvarková
OR HaZZ v Pezinku

KAPLNKA SVÄTEJ ANNY PATRÍ OBCI VIŠTUK

Na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 24.09.2018 starosta obce informoval, že vlastníkom kaplnky je obec. Kaplnku bude potrebné zapísať do katastra nehnuteľností. Zápis vlastníckeho práva k stavbe umožní vlastníčkovi stavbu držať, užívať, disponovať s ňou na základe vlastnej úvahy a rozhodovania. Po zápise do katastra chce obec kaplnku vyhlásiť

za kultúrnu pamiatku a začať s jej opravou. Keďže obec vlastní pozemky pod kaplnkou, po konzultácii so statikom, obec už podnikala kroky na zastabilizovanie kaplnky odvedením zrážkovej vody od základov kaplnky.

ZP

PREBIEHAJÚCE ROKOVANIA K ÚPRAVE NEVYHOVUJÚCICH CESTOVNÝCH PORIADKOV

Starosta obce na verejnom zasadnutí obecného zastupiteľstva podal pani Bronislave Falušovej a pani Kataríne Nagyovej za zastupovanie obce Vištuk i občanov na koordinačnom stretnutí k zmene cestovania v rámci BSK, ktoré sa konalo 22.08.2018 v rokovacej sále Úradu BSK. Všetky pripomienky, s ktorými občania oboznámili obecný úrad, boli zapracované a 20.09.2018 odoslané do spoločnosti Bratislavská integrovaná doprava, a.s. (BID, a.s.) a taktiež na Slovaklines. Žiadosťou o úpravu cestovných poriadkov sa zaoberalo aj zasadnutie obecného zastupiteľstva dňa 24.09.2018. Navrhnuté úpravy nevyhovujúcich ces-

tovných poriadkov, ktoré obyvatelia predostreli na obecnom úrade, boli predmetom ďalších stretnutí so zástupcami spoločností zabezpečujúcimi verejnú dopravu. Či alebo koľko budú autobusy čakať na zmeškané vlaky závisí od rokovaní dopravcov. Zatiaľ posledné stretnutie k úprave cestovných poriadkov sa uskutočnilo v piatok 02. novembra 2018 v sídle BID, a.s. Návrhy cestovných poriadkov z tohto stretnutia budú odovzdané na spracovanie pre Slovaklines.

ZP

...AKO SME POKRAČOVALI...



Naposledy sme Vás informovali o niektorých akciách, ktoré sme pripravili pre členov JDS, ale i pre obyvateľov obce. O tom, ako sme sa zhostili ich plnenia podávame informácie teraz. V predchádzajúcom období sa naši členovia zúčastnili okresných športových hier seniorov, ktoré sa konali v Pezinku. Naši členovia Ing. Srnák a Štefan Kulifaj priviezli zlatú a bronzovú medailu. Tento úspech povzbudil členov k väčšej aktivite. Dňa 14. júna sme uskutočnili zájazd do Rakúska na zámok Schloss Hof. Celkom sa na ňom zúčastnilo 36 účastníkov. Je na škodu, že obyvatelia Vištuka prejavili o túto akciu malý záujem. Autobus sme preto doplnili susedmi z Budmeric. Úplne iná bola situácia 23. júna, kedy sme organizovali „Zónu bez peňazí“. Účasť bola väčšia ako v predchádzajúcom roku. Prebytky z akcie boli odovzdané charite. Ihneď v nasledujúcich dňoch 26. – 28. júla sa 10 členov zúčastnilo v rámci akcie „Poznaj svoju vlasť“ 3-dňového výletu do Martina. Navštívili sme Slovenské národné múzeum-Múzeá v Martine

s krásnou výstavou krojov a čepcov, spolu so sprievodcom sme prešli všetky pamätné miesta ako Maticu slovenskú, národný cintorín i miesto vyhlásenia „Deklarácie slovenského národa“. Veľmi úspešná a zaujímavá akcia. Veľmi vydarená a bohato navštívená bola „Výstava 15 rokov činnosti ZO JDS“ spojená s nultým ročníkom batôžkového posedenia dňa 18. augusta 2018. Zúčastnilo sa na nej 58 účastníkov. Okrem iného sme si spomenuli i na 24 členov, ktorí naše rady navždy opustili. Priznávame, že nie všetko nám v tejto akcii vyšlo tak, ako sme predpokladali. Ale učen – mučen. Polepšíme sa.

V dňoch 2. – 8. septembra sa 14 našich členov rekreovalo v Ivachnovi pri Ružomberku. Počas pobytu sme navštívili kúpele Lúčky, Žilinu, Ružomberok a Liptovský Mikuláš. Domov sme sa vrátili po príjemne prežitom týždni. Dňa 19. septembra 2018 bola uskutočnená na terase pred klubom prednáška pracovníka Ministerstva vnútra SR na tému „Ako sa nestáť obeťou trestného činu“. Hoci prednáška bola zorganizovaná na poslednú chvíľu, aktívne sa na nej zúčastnilo 24 účastníkov.

Pavel Peško,
predseda ZO JDS

VÝSTAVBA LEAF ACADEMY PO ŠIESTICH ROKOCH ZAČALA

Od 10. októbra 2018 môžeme sledovať postupné stavebné úpravy územia Stará hora nad Vištukom. Mimovládna nezisková organizácia LEAF začala po šiestich rokoch príprav s realizáciou prvej zo šiestich fáz výstavby kampusovej školy LEAF Academy. Po dokončení prvej fázy by mal kampus slúžiť pre 400 ľudí, po dokončení poslednej fázy pre viac ako 2 000 ľudí. Výstavba internátnej školy by pre Vištuk a región mala znamenať nového partnera do spoločných projektov i nové pracovné príležitosti.

To čomu mnohí neverili, sa skutočne podarilo. Súkromná medzinárodná stredná škola pre aktívne deti začína v susedstve Vištuka so stavebnými prácami. Dňa 10. októbra 2018 sa uskutočnil slávnostný výkop za prítomnosti starostu obce Vištuk Ľubomíra Jelínka, riaditeľa LEAF Academy Mateja Sapáka, riaditeľky Bogle Architects Barbory Markechovej a architekta Petra Steca. Verejnosť zatiaľ nebola oboznámená s tým, koľko to celé bude stáť, ani kto sú donori. Donorom i tímu LEAF záleží na rozvoji Slovenska.

Školstvo je pre obec Vištuk prioritou, čo sa odráža aj v udržaní našej ZŠ s MŠ. Na tlačovej konferencii starosta obce vyzdvihol priamosť jednania a dodržanie slova organizáciou LEAF. Zástupcovia LEAF Academy sa približne posledné dva roky zúčastňovali na zasadnutí obecného zastupiteľstva a vždy zodpovedali otázky prítomných. Všetky informácie, ktoré na zastupiteľstvách odzneli sa nachádzajú v zápisniciach prístupných na obecnom úrade i na obecnej webovej stránke www.vistuk.sk. LEAF sa zúčastňoval aj podujatí v obci, pri niektorých pomáhal s realizáciou. Ďalšiu spoluprácu si vedia obe strany predstaviť v spoločne prospešných projektoch, ktoré vyplývajú z aktuálnych potrieb. Hovorí sa o vybudovaní čističky odpadových vôd, spoločných priestoroch pre lekára, či materskú školu. Interakcie s LEAF Academy by mali spočívať aj v možnosti študentov vyskúšať si niektoré projekty priamo v obci.

Miesto výstavby kampusu: Vištuk

Výhodou Vištuka je dobrá dostupnosť od Bratislavy aj od Trnavy. Vidiecky ráz obce dáva obyvateľom možnosť venovať sa športu, či rekreácii. Pre inštitúciu akou bude LEAF Academy to znamená možnosť využiť napojenie na firmy v Bratislave i danosti miestneho prírodného prostredia. Podľa riaditeľa LEAF Academy je Vištuk „krásna lokalita, ktorá v sebe spája čaro vidieckeho života s blízkosťou hlavného mesta a možnosťou pokračovať v biznis aktivitách.“ Pri otázke prečo sa rozhodli pre výstavbu kampusu mimo mesta, pán riaditeľ uviedol, že to súvisí s misiou školy. Tou je rozvíjať charakter a angažovanosť. „Vybudovanie takéhoto

stredoškolského mestiečka nám umožní prepájať klasické vzdelávanie s inými aktivitami – so športom, v ktorom sa študenti učia férovosti, tímovej práci, zodpovednosti voči iným, zapojením sa do lokálnej komunity, s prepojením sa a pochopením potrieb mnohých ľudí na Slovensku. Študenti a učitelia budú tráviť čas spolu v komunite a spoločne budú premýšľať o tom, čo sa okolo nich deje, akým spôsobom by mohli prispieť k zmene tohto regiónu a čo to znamená pokora a rešpekt,“ dodal Matej Sapák, riaditeľ LEAF Academy.



Pohľad na areál v I. fáze. Zdroj: LEAF Academy

Prvé stredoškolské mestiečko svojho druhu na Slovensku

Kampus LEAF Academy sa bude od doterajších slovenských stredoškolských alebo vysokoškolských internátov líšiť kapacitnými možnosťami, funkčným využitím priestorov podporujúcich komunitného ducha, osobnostný rozvoj, výučbu a hodnoty, ktorým LEAF verí. Architekti a projektanti nachádzali inšpiráciu v samotnom prostredí, v ktorom má kampus vyrásť. Neformálne prostredie poľa nad Vištukom viedlo k snahe prepájať jednotlivé súbory budov v duchu neformálneho nadväzovania vzťahov. Priestory budú hierarchicky koncipované od tých, kde sa budú ľudia spoznávať cez jednotlivé budovy určené do 50 ľudí. Súbory obytných budov sa užšou komunitou budú celkovo nadväzovať na budovy slúžiace k vzdelávaniu. Po dostavaní poslednej, šiestej, etapy projektu by mal kampus slúžiť pre viac ako 2 000 ľudí, žiakov a učiteľov s rodinami. Medzi súbormi budov sa budú nachádzať malé námestíčka, zelené plochy, pre študentov a zamestnancov bude okrem obytných budov k dispozícii napríklad jedáleň so zelenou strechou vo forme amfiteátra, telocvičňa s futbalovým ihriskom, knižnica, spoločne zdieľané priestory pre prácu i priestory poskytujúce oddych v súkromí. Budovy by mali využívať najnovšie technológie šetrné k životnému prostrediu. Kampus by mal byť inovatívny a moderný, zároveň by však nemal vizuálne súperiť s okolím. Z hľadiska architektúry bude rozdiel medzi LEAF Academy a ostatnými strednými školami v interiéri kladúcim dôraz na interakciu medzi užívateľmi kampusu. Z hľadiska výučby bude škola odlišnými predmetmi podporovať študentov v ich zručnosti využívať poznatky v praxi.



Jedáleň. Zdroj: LEAF Academy



Ihrisko a telocvičňa. Zdroj: LEAF Academy

Inovatívny prístup LEAF Academy k vzdelávaniu

Vyučovanie v LEAF Academy prebieha už tretí rok v dočasných priestoroch v Bratislave. LEAF Academy môžu navštevovať deti vo veku od 14 do 19 rokov. Študenti majú na výber z dvoch typov študijných programov, dvojročného a štvorročného. V lete ukončilo štúdium prvých 21 absolventov dvojročného programu, ktorí ďalej pokračujú v štúdiu na vysokých školách v Amerike, Británii, Holandsku, Dánsku. V súčasnosti študuje na LEAF Academy 91 študentov z desiatich krajín sveta. Spoločným vyučovacím jazykom je angličtina. Po ukončení štúdia absolventi získajú medzinárodne uznávaný titul AP International Diploma alebo AP Capstone Diploma. Ročné školné je výške 21 400 €. Systém štipendií poskytovaných až do výšky 98% školného umožňuje študovať na škole talentovaným žiakom z rozdielneho sociálneho a ekonomického zázemia. Náplň učebných osnov tvorí napríklad podnikavé líderstvo, rozvoj charakteru, prírodné vedy, technológie, technika, matematika, stredo-európske štúdiá. Internátny spôsob štúdia pomáha študentom rozvíjať kreativitu a zapojenie sa do komunity. **Deň otvorených dverí v LEAF Academy sa uskutoční 08. decembra 2018 na Sasinkovej 13 v Bratislave.**

LEAF je slovenská mimovládna nezisková organizácia, zameriavajúca sa na osobnostný i odborný rozvoj mladých ľudí vo veku približne od 10 do 35 rokov. Organizácia stavia na hodnotách, ktorými sú charakternosť, excelentnosť, podnikavé líderstvo, občianska angažovanosť. LEAF okrem možnosti študovať na LEAF Academy ponúka programy pre študentov stredných škôl, Slovákov v zahraničí, programy pre mladých profesionálov i pre učiteľov.

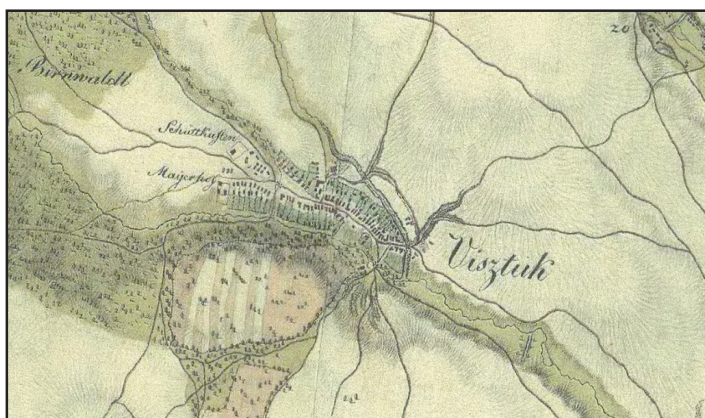
Viac informácií:

www.leaf.sk; www.leafacademy.eu; www.facebook.com/leafacademy; www.instagram.com/leafacademy

VŠETKY CESTY VEDÚ... DO VIŠTUKA?! (POKRAČOVANIE)

Cesty boli v minulosti pre obce prvoradá. Práve preto sa ich snažili udržiavať, aby boli priechodné pre ľudí, ale hlavne pre vozy, keďže cesty zabezpečovali styk s inými obcami. Závisel od nich obchod, poľnohospodárska výroba, stretávanie sa s občanmi iných dedín.

V okolí našej obce sa, žiaľ, nezachovali také cesty, v ktorých dodnes môžeme vidieť hlboké ryhy od vozov. Takéto cesty nájdeme najčastejšie v pahorkatinách (napr. v kopcoch v okolí Dolian) a hornatejších terénach (na severe Slovenska), kde v tolkej miere nezasiahla ruka človeka. V hustej spleti stromov vedia historici a archeológovia dodnes určiť, kadiaľ prechádzali ľudia s vozmi, v ktorej časti bol pre nich vrch najlepšie schodný, a kde sa im vozy nezabárali do zeme. No tieto cesty často na mapách nenájdeme. Našťastie tie v okolí Vištuka sú na mapách zobrazené výborne, a aj keby nie, dodnes ich kopírujú tie súčasné.



Mapa II. Vojenského mapovania s podrobne zakreslenými cestami v okolí Vištuka

Začnime teda s dôležitou cestou, ktorá bola vchodom do Vištuka smerom od Modry. Na mape ju môžeme vidieť znázornenú oveľa širšiu než ostatné. Táto cesta je dnes známou cestou „na Lipky“. Tak ako ju v minulosti obklopovala hustá aleja, tzv. Hodžova aleja, obklopuje ju aj dnes, no žiaľ, už nie je až taká hustá, no jej význam nezanikol. Na mape z roku 1938 si dokonca môžete všimnúť odbočku z tejto cesty na poľnú cestu, ktorá viedla na Bujačky a v nezmenenej podobe pretrvala až dodnes.



Cesta do Vištuka smerom z Modry (známa cesta na Lipky s hustou alejou a odbočkou na Bujačky) na mape z roku 1938

Cesta vedúca do Šenkvic je rovnako podľa máp považovaná za hlavnú cestu, ktorá spájala a spája Vištuk nielen so Šenkvicami, ale aj s časťou Fajdal. Zaujímavosťou je, že zatiaľ čo na ostatných mapách je znázornená veľmi presne, na mape prvého vojenského mapovania je zakreslená na mieste Gaštanovej cesty a tvorí akoby jej odbočku. Môžeme preto polemizovať, či Vištučania využívali na presun do Šenkvic dodnes známu Gaštanovú cestu, a súčasná hlavná cesta do Šenkvic bola pre nich

len odbočkou na majer Fajdal. Musíme však brať do úvahy, že podľa historikov je prvé vojenské mapovanie z 18. storočia veľmi nepresné.

Napriek tomu niet pochyb o význame dnes iba poľnej, no kedysi využívanaj Gaštanovej cesty.



Cesta vedúca do Šenkvic (č. 2) v okolí vištuckých vinohradov, ktorá bola akousi odbočkou z Gaštanovej cesty (č. 1). Mapa I. vojenského mapovania 1764 – 1787

Ďalšou dôležitou komunikáciou bola hlavná cesta smerujúca do Báhoňa, pričom sa napája na ďalšiu hlavnú cestu (križovatka, kde sa nachádza socha sv. Márie Magdalény), ktorá spája Budmerice s Báhoňom. Zaujímavosťou je, že pravdepodobne existovali až tri cesty vedúce z Vištuka k hlavnej ceste medzi Budmericami a Báhoňom. Cesta pod č. 1 išla popri potoku smerom do Báhoňa, ďalšia cesta (č. 2) sa odpájala od sochy Najsvätejšej Trojice, ktorá pri ceste stojí dodnes. Táto cesta (č. 2) v najväčšej miere kopíruje súčasnú cestu z Vištuka do Báhoňa. Pod cestou č. 3 sa ukrýva posledná, dnes už neexistujúca komunikácia, ktorá bola akousi skratkou z týchto ciest, pravdepodobne pre tých Vištučanov, ktorí smerovali do Budmeríc, prípadne potrebovali ísť na polia, ktoré boli na hranici chotára našej dediny s Halmešom (Jabloncom).



Mapa z roku 1938, v ktorej môžeme vidieť až 3 cesty z Vištuka smerom do Báhoňa.

Pokračovanie cestnej siete Vištuka v ďalšom čísle.

Kalendár podujatí jeseň – zima 2018

Čo?	Kedy?	Kde?	Kto?
Komunálne voľby 2018	10. november	Kultúrny dom	NR SR
Seniori za svet bez trvalých konfliktov. Pietna spomienka	12. november	Pamätník padlých vojakov	Jednota dôchodcov, ZŠ s MŠ Vištuk, OÚ
Vianočné trhy	24. november	Kultúrny dom	Jednota dôchodcov
Zdravie ako téma: Všetko je v črevách	26. november	Centrum KOŠIK (bývalá MŠ)	Mgr. Katarína Putirková
Tradičné koledovanie po dedine	24. december doobeda	obec Vištuk	FSk Spevák
Slávnostná sv. omša s koledami	25. december 11.00 h	Kostol Najsvätejšej Trojice	FSk Spevák

10 DESATORO BEZPEČNÉHO SENIORA

1 NENALETÍM NA "VÝHODNÝ" NÁKUP

Vždy si prečítam podmienky uvedené malým písmom v kúpnej zmluve, aby som sa vyhol ďalším zbytočným platbám.

2 NEDÁM PENIAZE DO RÚK CUDZÍM ĽUĐOM

Nech ich argumenty pôsobia akokoľvek dôveryhodne, vždy si overím pravdivosť ich slov, ak odo mňa pýtajú peniaze doma, alebo na ulici.

3 NENECHÁM SA OKLAMAŤ POD ZÁMIENKOU PROBLÉMOV MOJICH BLÍZKYCH

Okamžite volám blízkeho a overím si pravdivosť príbehu. Hovor blízkeho vždy vytáčam sám, nenechám to spraviť cudzieho, ktorý zámerne vytočí svojho komplica.

4 NEVPUSTÍM DO DOMU CUDZIEHO ČLOVEKA, ABY MA OKRADOL

Ani v prípade ak sa preukáže odznakom alebo preukazom - môžu byť falošné. Ak ho nepoznám, nechávam ho za dverami.

5 NEUKÁŽEM SKRÝŠU NA PENIAZE CUDZIEMU ČLOVEKU

Nevyberám peniaze zo svojej skrýše a nehovorím nikomu cudziemu, kde sú uložené, ani koľko peňazí mám doma alebo v banke.

6 NENALETÍM FALOŠNÝM POLICAJTM A INÝM ÚRADNÍKOM

Na príslušnom úrade si vždy telefonicky overím, či ku mne vyslali konkrétneho úradníka. Nevypúšťam týchto ľudí dnu, kým mi úrad nepotvrdí dôvod ich návštevy.

7 NEDÁM SA OKLAMAŤ FALOŠNÝMI KAMARÁTMI MOJICH VNÚČAT

Ak odo mňa pýtajú peniaze pre vnuka alebo ako pomoc pre seba, okamžite volám vnukovi, aj vtedy ak by mi jeho kamarát tvrdil, že vnuk leží zranený v nemocnici.

8 NENALETÍM NA FALOŠNÉ ZDRAVOTNÉ PROBLÉMY CUDZÍCH ĽUDÍ

Ak ma úpenlivo prosia o finančnú pomoc pri zdravotných problémoch seba alebo svojho blízkeho, nenaletím a nedávam žiadne peniaze cudzím.

9 NEROZMIEŤAM PENIAZE CUDZÍM ĽUĐOM

Neberiem peniaze od cudzích ľudí a nevydávam im z nich svoje peniaze, ani im nerozmieňam a za žiadnych okolností im neukazujem, kde držím svoju hotovosť.

10 NENASTUPEM K CUDZÍM DO AUTA

Ak mi núkajú nezištnú pomoc, alebo potrebujú poradiť s cestou, nikdy k nim nesadnem do auta a nenechám sa okradnúť alebo ublížiť si.

! DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA

POLÍCIA: 158
SENIOR LINKA: 0800 172 500
TEL. PRÍBUZNÉHO:

